

Subject:

VL: SámiSoster ry:n lausunto.

Lähettäjä: Ristenrauna Magga <ristenrauna.magga@samisoster.fi>

Lähetetty: perjantai 7. toukokuuta 2021 12.40

Vastaanottaja: Kosunen Tapio (OKM) <Tapio.Kosunen@minedu.fi>

Aihe: Korkeakoulutuksen saavutettavuus..

tervehdys Inarista. Rupesin tekemään Suomen saamelaisten keskusjärjestö ry:n lausuntoa, mutta täytyy sanoa, että oli vaikeaa tuolla tavalla arviointi.

Joten suoraan sinulle kommentteja:

Tässä tekstiä ja myös YK:n TSS-komitean tuoreet suositukset saamelaisten koulutusasioihin.

Minusta oli heikosti kuvattu saamelaisten oikeudellinen asema ja koulutuksen monipuolisuuden tarve ja saavutettavuus.

Niitä voisi lisätä ja siellä ohjauksessa voisi näkyä saamenkielinen ohjaus.

- Saamelaisten asema alkuperäiskansana on turvattu kohtuullisen hyvin Suomen perustuslaissa (731/1999), sen 17.3 ja 121.4 §:ssä. Niihin pykäliin sisältyvät säännökset turvaavat saamelaisille oikeuden ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan itsehallintonsa perustalta. Säännökset ovat kiinteästi yhteydessä toisiinsa muodostaen yhdessä saamelaiskäräjälain kanssa sääntelykokonaisuuden, jota tulisi tulkita sellaisena ottaen lisäksi huomioon kansainvälisten ihmisoikeussopimusten määräykset ja niitä koskeva alati kehittyvä tulkintakäytäntö. Näistä tärkein on perusoikeussäännös, joka kuuluu myös yhdenvertaisuussääntelyn kokonaisuuteen yhdessä perustuslain yleisen yhdenvertaisuussäännöksen (5 §) kanssa. Säännökset ovat voimakkaasti sidoksissa oikeudenmukaisuuden edistämiseen yhteiskunnassa, josta on perusoikeusjärjestelmän eräänlaisena arvo- ja taustalähtökohtana säädetty perustuslain 1.2 §:ssä. Tätä arvolähtökohtaa konkretisoi perustuslain säännös julkisen vallan velvollisuudesta turvata perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien toteutuminen (22 §).
-
- YK:n **Taloudellisten, sosiaalisten ja sivistyksellisten oikeuksien komitea** käsitteli Suomen seitsemännen määräaikaisraportin (E/C.12/FIN/7) viidennessä, seitsemännessä ja kahdeksannessa kokouksessaan (ks. E/C.12/2021/SR. 5, 7 ja 8), jotka pidettiin 17.-19. helmikuuta 2021 ensimmäistä kertaa virtuaalisesti covid-19 -pandemian vuoksi, ja antoi nämä päätelmät ja suosituksia 27:nnessä kokouksessaan 5. maaliskuuta 2021:
-
- **Saamelaisten kielelliset oikeudet**
- 48. Komitea panee merkille, että saamen kieltä on alettu opettaa etäopetuksena, mutta on huolestunut siitä, ettei saamen kielten opetusta ja saamenkielistä opetusta edelleenkaan anneta riittävästi, varsinkaan saamelaisten kotiseutualueen ulkopuolella. Komiteaa huolestuttaa myös se, ettei saamen kielilaila säädetty saamelaisten oikeus saada palveluja omilla kielillään aina toteudu (13–15 artikla).
- 49. Komitea suosittelee, että sopimusvaltio tunnustaa saamen kielten opetuksen ja saamenkielisen opetuksen oikeudeksi. Tältä osin komitea suosittelee, että kun sopimusvaltio panee täytäntöön uudistettua kansalliskielistrategiaa ja kielipoliittista ohjelmaa, se parantaa saamen kielten opetuksen ja saamenkielisen opetuksen saatavuutta, saavutettavuutta ja laatua a) osoittamalla nykyistä enemmän resursseja opetusmateriaalin kehittämiseen, b) kouluttamalla lisää saamen kieltä taitavia opettajia, ja c) laajentamalla nykyisten, myös etäopetuksena toteutettavien, saamen kielten kurssien saavutettavuutta saamelaisalueen ulkopuolella. Lisäksi komitea suosittelee, että sopimusvaltio varmistaa, että sosiaali- ja terveystieteiden toimijat, myös yksityiset ja saamelaisalueen ulkopuoliset toimijat, noudattavat saamen kielilakiin perustuvaa velvoitetta taata palvelujen tarjoaminen saamen kielillä.
-

Dearvuodaiguin/Terveisin!

Ristenrauna Magga
doaimmajodiheaddji / toiminnanjohtaja
sosiaalráddeaddi, sosiaalineuvos,
SámiSoster ry
PL 71, 99870 Inari
puh. +358 400 314145
ristenrauna.magga@samisoster.fi
www.samisoster.fi

